

ניהול אנרגיה בשלטון המקומי-

מדיניות, משילות ורגולציה
ישראל ומדינות ה-OECD

עו"ד ציפי איסר איציק
ראש המרכז להגנת הסביבה
המכללה האקדמית נתניה

Netanya Academic College

1 University St.

המכללה האקדמית נתניה
רח' האוניברסיטה

בעיית המשילות בשלטון המרכזי
חסם בפני הרשויות המקומיות –
ריבוי רגולטורים, העדר תיאום
ביניהם, ריבוי בירוקרטיה, חוסר
קוהרנטיות, סחבת, קיבעון...

יש שם כולל לתופעה –
ביזור רגוטורי

לדוגמא-רגולטורים רלוונטיים לפעולת הרשות המקומית בתחום ניהול האנרגיה

נייר עמדה של מש"מ בועדת הפנים והגנת הסביבה לגבי התייעלות
בתאורת חוץ:

- משרד האנרגיה
- משרד להגנת הסביבה
- משרד הפנים
- הרשות לשירותים ציבוריים חשמל
- מכון התקנים ומשרד המסחר התעסוקה והתעשייה - תקינה של מוצרים בעלי יעילות אנרגטית

גם השר טוען ל"בעיית המשילות"

• שר האנרגיה ד"ר עוזי לנדאו (מתוך ynet):

• **יש בעיה של משילות במדינה**, אמר לנדאו שטען כי מי שמקבל את ההחלטות בפועל הן הרשויות. **"אי אפשר לקבל שום החלטה שהגורמים הללו מתנגדים לה, למרות שיש החלטות כאלה שהן מחויבות המציאות"**.

• לדברי לנדאו, בעיית המשילות התחילה **"בגישה של 'מושחתים נמאסתם' בהנחה שאנחנו מושחתים ולא יודעים לעבוד, שהרווחנו אותה ביושר. אבל זה הגיע למצב שלא נותנים לשרים יכולת לקבל החלטות"**.

• **"מי שמקבל את ההחלטות בפועל הן הרשויות, כמו רשות החשמל ורשות המים, שהן לכאורה גופים מקצועיים ולא תלויים, אבל רק לכאורה כי בפועל האוצר מנהל אותם. באוצר יושבים אנשים מוכשרים ביותר, אבל הם צעירים ואין להם ניסיון, פרספקטיבה ומבט לטווח הרחוק"**.

ביזור רגולטורי – מה הבעיה?

- קונפליקטים והעדר הסכמות בין הרגולטורים השונים
- קיבעון והעדר יכולת פעולה
- העדר קוהרנטיות בהחלטות הרגולטורים השונים

- לא ניתן להוציא אל הפועל מדיניות לאומית ולעמוד ביעדים לאומיים

ביזור רגולטורי – יש יתרון?

- הקטנת ריכוז הכוח השלטוני המצוי בידי בעל סמכות אחד
- מניעת תופעת הרגולטור השבוי בידי בעלי העניין בשוק שלו
- התמקצעות ורכישת מומחיות מקצועית של הרגולטורים
- הגנה ללא השפעות זרות על האינטרסים הציבוריים המיוצגים על ידי כל הרגולטור

עמדת ארגון ה-OECD והמלצותיו

הסמכתם של רגולטורים עצמאיים בתחומים שונים היא מדיניות ראויה, ובלבד שיש מנגנוני תיאום ביניהם, שקיפות ובקרה ציבורית.

האתגר הניצב בפני מדינות ה-OECD – הטמעתם של מנגנוני תיאום וקואורדינציה בין הרגולטורים השונים.

יש הכרה בכך שלעיתים נוצר בין הרגולטורים קונפליקט ערכי, שההכרעה בו הינה הכרעה פוליטית.

המלצות ה-OECD – מנגנוני תיאום רגולטורי

- חובת ביצוע הערכת השפעות רגולטוריות (Regulatory Impact Assessment –RIA)
- מינוי אנשי צוות מטעם רגולטור אחד בגוף המנהל של רגולטור בעל סמיכות תפקודית
- שיתוף מידע בין רשויות רגולטוריות
- יצרת מערכת הסכמות בין רשויות לגיבוש דרכי התנהלות

לסיכום

- תחום האנרגיות המתחדשות סובל מבעיית משילות. בעיה זו אינה אופיינית רק לתחום זה.
- בעיית המשילות היא חלק ממורכבות הכלכלה והחברה המודרנית, ולכן, ככל הנראה גם הפתרון צריך להיות מורכב בהתאם.
- ההתמודדות עם בעיה זו היא גם מנת חלקן של מדינות מפותחות. ניתן ורצוי ללמוד מניסיון נצבר.

תודה על ההקשבה!

ציפי איסר איציק

Email: isertzip@netanya.ac.il